

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 13. februara 2018. godine
Br. ref.: RK 1198/18

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI26/17

Podnosilac

Raman Idrizi

**Ocena ustavnosti
rešenja CML. br. 14/2016 Vrhovnog suda Kosova
od 13. decembra 2016. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Raman Idrizi iz sela Donje Ljubinje, opština Prizren (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje CML. br. 14/2016 Vrhovnog suda Kosova od 13. decembra 2016. godine, kojim je odbijen kao neprihvatljiv zahtev za zaštitu zakonitosti podnet od strane državnog tužioca na rešenja Ac. br. 3114/2013 i C. br. 593/2010 Apelacionog suda od 05. aprila 2016. godine i 2. maja 2013. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke kojom je, navodno, došlo do povrede prava podnosioca zahteva koja su garantovana članom 5. [Jezici], članom 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113 (7) Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 06. marta 2017. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 07. aprila 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Gresa Caka-Nimani.
7. Dana 12. aprila 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i zatraženo je da priloži popunjeni formulara zahteva i dodatna dokumenta.
8. Dana 20. aprila 2017. godine, Sud je dostavio kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
9. Dana 05. maja 2017. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu popunjen formular zahteva i ostala tražena dokumenta.
10. Dana 21. septembra 2017. godine, Sud je zahtevao od podnosioca dopunu zahteva i da pojasni određena precizna pitanja vezana za njegov zahtev.
11. Dana 10. oktobra 2017. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu odgovor na pitanje. Međutim, on nije odgovorio ni na jedno pitanje.
12. Dana 08. novembra 2017. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prizrenu da dostavi određene odluke vezane za zahtev podnosioca. Međutim, Osnovni sud u Prizrenu nije odgovorio.

13. Dana 11. januara 2018. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo je Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

14. Dana 23. avgusta 2010. godine, bivša supruga podnosioca zahteva je podnela tužbu pred Opštinskim sudom u Prizrenu radi utvrđivanja zajedničke imovine stečene u braku; tužilac je navodio iznos od 50 evra kao vrednost spora.
15. Podnosilac zahteva je osporio tužbeni zahtev tužilje, ali nije osporio iznos od 50 evra kao vrednost spora predložen od strane tužilje.
16. Dana 10. marta 2011. godine, tadašnji Opštinski sud u Prizrenu je [presudom P. br. 593/10] delimično prihvatio tužbeni zahtev tužilje.
17. Oba parničara su uložila žalbu tadašnjem Okružnom sudu u Prizrenu na presudu Opštinskog suda u Prizrenu.
18. Dana 04. decembra 2012. godine, Okružni sud je [presudom Gž. br. 355/2011] odbio obe žalbe i potvrdio prvostepenu presudu.
19. Dana 13. februara 2013. godine, preko sadašnjeg Osnovnog suda podnosilac zahteva je podneo zahtev za revizijom Vrhovnom sudu, tvrdeći bitne povrede odredaba Zakona o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP), pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
20. Dana 2. maja 2013. godine, Osnovni sud je [rešenje B. br. 593/2010] odbacio, kao nedozvoljen, zahtev za reviziju podnosioca zahteva jer, *„označena vrednost spora iznosi 50 €. i nesumnjivo je da je revizija tuženika (...) nedozvoljena, pa je istu kao takvu i valjalo odbaciti u smislu čl. 218 ZPP.“*
21. Podnosilac zahteva je izjavio Apelacionom sudu žalbu, tvrdeći pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, pogrešne primene zakonskih odredbi i pogrešne primene procesnih odredbi.
22. Dana 05. aprila 2016. godine, Apelacioni sud je [rešenje AC. br. 3114/2013] odbio, kao neosnovan, žalbu podnosioca i potvrdio rešenje Osnovnog suda, jer *„vrednost predmeta spora je u vrednosti od 50.00€, i prvostepeni sud je pravilno odbacio reviziju tuženog, pošto ista nije dozvoljena.“*
23. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je predložio državnom tužiocu da podnese Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti zbog bitnih povreda Zakona o parničnom postupku, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede materijalnog prava.
24. Podnosilac zahteva je obavestio državnog tužioca da mu rešenje Apelacionog suda nije dostavljeno na maternjem jeziku i žalio se da *“Apelacioni sud [...] nije obratio pažnju na moj maternji jezik, s obzirom da sam dobio pomenuto rešenje na nematernjem jeziku, što je bitna pretpostavka, povrede parničnog postupka”*.

25. Državni tužilac je pred Vrhovnim sudom podneo zahtev za zaštitu zakonitosti, tvrdeći bitne povrede Zakona o parničnom postupku.
26. Državni tužilac posebno navodi da odluka Apelacionog suda nije uručena podnosiocu zahteva na njegovom maternjem jeziku, navodno bošnjačkom jeziku, što je u suprotnosti sa članom 182 (2) (j) ZPP-a.
27. Dana 13. decembra 2016. godine, Vrhovni sud je [rešenjem CML. br. 14/2016] odbio, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti državnog tužioca, smatrajući da „*zahtev za zaštitu zakonitosti podnet od strane državnog tužioca nema zakonski oslonac i suprotan je odredbi člana 247 stav 1 (a) ZPP, s obzirom da povrede navedene u zahtevu (čl. 6.2 u vezi sa članom 182.2 -j-) ne predstavljaju smetnju zašta bi tužilac imao pravo podnositi zahtev za zaštitu zakonitosti.*”

Navodi podnosioca

28. Podnosilac zahteva tvrdi *“povredu principa navedenih u Ustavu Kosova koji proističu iz člana 5. jezici, člana 24. jednakost pred zakonom i člana 31. pravo na pravično i nepristrasno suđenje”*.
29. Podnosilac zahteva tvrdi i povredu prava na jednakost pred zakonom, jer Vrhovni sud nije uzeo u obzir *“veoma važno pitanje koje opredeljuje samu žalbu”*, što znači *“koliko je odgovoran tuženi što je predmet spora 50 evra”*.
30. Podnosilac zahteva, takođe, tvrdi povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje, zato što mu Vrhovni sud nije dao šansu *“da da svoje argumente po tom vrlo bitnom pitanju”* u cilju *“utvrđivanja adekvatnog činjeničnog stanja”*.
31. Podnosilac zahteva, nadalje, tvrdi povredu prava na upotrebu jezika, jer je Vrhovni sud *“zanemario upotrebu jezika, što je bitna povrede prava na maternji jezik podnosioca zahteva”*. Podnosilac zahteva tvrdi da mu je odluka Apelacionog suda uručena na jeziku koji ne razume.
32. Podnosilac zahteva traži od Suda da *“nakon procenjivanja navoda iznetih u pomenutoj reviziji, (...) USVAJA SE podneta revizija, MENJA se pravosnažna presuda Apelacionog suda u Prištini 3114/2013 od 05.04.2016. godine, te se ODBIJA kao neosnovano rešenje Apelacionog suda”*.

Prihvatljivost zahteva

33. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, predviđene Ustavom, precizirane u Zakonu i dalje utvrđene u Poslovniku.
34. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuje:

*„(1) Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]*

(7) Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom"

35. Sud se, takođe, poziva na član 49. [Rokovi] Zakona koji predviđa:

Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog objavljivanja odluke ili akta. [...].

36. S tim u vezi, Sud primećuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, da je iscrpeo sva dostupna pravna sredstva i da je podneo zahtev u predviđenom roku.

37. Međutim, Sud dalje se poziva na član 48. Zakona koji predviđa:

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

38. Pored toga, Sud uzima u obzir i pravilo 36 (1) (d) i 36 (2) (b) Poslovnika o radu, koji predviđa:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava".

39. Sud podseća da podnosilac tvrdi povredu prava na jednakost pred zakonom, pravično i nepristrasno suđenje i upotreba jezika, jer je Vrhovni sud nije uzeo u obzir "spor u vrednosti od 50 evra", nije mu dao šansu "da da svoje argumente" i "zanemario upotrebu jezika".

40. Sud primećuje da je Vrhovni sud ispitivao osnov podnosioca za zahtev zaštite zakonitosti, smatrao da „za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti se ne mogu uzimati razlozi koji nisu na izričit način navedeni u zakonu" i našao da "zahtev za zaštitu zakonitosti (...) nema zakonski oslonac i suprotan je odredbi člana 247 stav 1 (a) ZPP".

41. Na samom početku, Sud smatra da podnosilac zahteva nije razjasnio kako i zašto mu je Vrhovni sud povredio ustavna prava.

42. Štaviše, Sud smatra da je odluka Vrhovnog suda opravdana i postupci, gledano u celosti, na bilo koji način nisu bili nepravični ili proizvoljni (vidi slučaj ESLJP, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, presuda od 30. juna 2009. godine).

43. U tom aspektu, Sud podseća da, shodno članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava "*Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava*".
44. Sud ponavlja da, prema Evropskom sudu za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), "*nije njegova uloga da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu, navodno počinjenim od strane domaćih sudova osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode podnesak br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, § 28*)."
45. Pored toga, Sud ponavlja da je tumačenje i primena zakona u okviru pune nadležnosti redovnih sudova, i da je uloga Ustavnog suda da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima. Stoga, Ustavni sud ne može da deluje kao „sud četvrtog stepena” (Vidi slučaj ESLJP *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, 16. septembar 1996. godine, § 65; vidi takođe, *mutatis mutandis*, slučaj Ustavnog suda KI86/11, podnosilac *Milaim Berisha*, Rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).
46. Sud smatra da je do podnosioca da dokaže i potkrepi svoje tvrdnje da je odluka Vrhovnog suda povredila njegova ustavna prava. To razmatranje je u saglasnosti sa jurisprudencijom Suda. (Vidi slučaj Ustavnog suda br. KI19/14 i KI21/14, podnosioci *Tafil Qorri i Mehdi Syl*a, od 5. decembra 2013. godine).
47. S tim u vezi, Sud podseća da, u skladu sa članom 22 (4) Zakona, zahtevao od podnosioca u raznim okolnostima da razjasni i dopuni svoj zahtev i dostavi dopunska dokumenta. Međutim, on nije u potpunosti ispoštovao zahteve Suda.
48. Sud smatra da podnosilac niti je predstavio činjenice da opravda svoje tvrdnje o tome da je pravni zaključak Vrhovnog suda bio nepravilan i proizvoljan, niti je potkrepio tvrdnju da je bilo povrede njegovih prava na jednakost pred zakonom, pravično i nepristrasno suđenje i upotrebu maternjeg jezika.
49. Sud, takođe, smatra da se podnosilac ne slaže sa ishodom njegovog slučaja. Međutim, to neslaganje samo po sebi ne može pokrenuti dokazanu tvrdnju o povredi Ustava (vidi slučaj ESLJP *Mezotur Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, podnesak Br.5503/02, presuda od 26. jula 2005. godine).
50. Sud, dalje, smatra da zahtev ne ispunjava uslove prihvatljivosti za dalji postupak i da ja očigledno neosnovan na ustavnim osnovama.
51. Stoga, Sud nalazi da u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 36 (1) (d) i (2) (b) Poslovnika, zahtev je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113 (7) Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 36 (1) (d) i (2) (b), i 56 (2) Poslovnika, na sednici održanoj 11. januara 2018. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona i
- IV. Ova Odluka stupa na snagu odmah

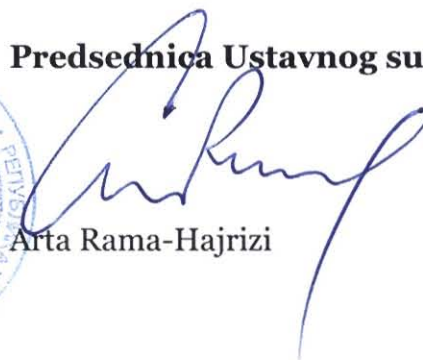
Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi